

TRANSLATION OF OCCASIONAL INNOVATIONS IN ENGLISH LITERARY DISCOURSE

Y. Kats, PhD in Philology, Associate professor

S. Shulik, Student

Sumy State University

2, Rymkogo-Korsakova St., Sumy, 40007, Ukraine

E-mail: juliakatz@ukr.net

The article deals with the study of occasional innovations in English literary discourse and ways of their translation. It was found out that literary texts are the richest sources of occasional innovations. The conducted research defines the features of functioning of occasionalisms, their inseparability from the context, existence in speech in a certain speech situation, restriction of further spread. The ways of occasional innovations coining were determined, as well as the reasons of their creation.

In the article the main ways of translation of occasional innovations were investigated and also factors influencing their transfer from one language to another.

Key words: *occasional innovations, English literary discourse, methods of translation, word-formation derivation.*

[https://doi.org/10.21272/Ftrk.2018.10\(3\)-07](https://doi.org/10.21272/Ftrk.2018.10(3)-07)

The society is always in motion as well as the language. Lexis is constantly changing, new words appear and are being coined, old words are revived. At various times language looks different. The most clearly we can observe the processes of this change in the texts of literary discourse.

The painter of the word perceives the world in its own way and seeks how to express its vision of the surrounding reality more precisely, vividly. It is not always possible to implement with the help of ordinary linguistic means, as a result of which new words appear. Thus, there is a more fresh look at the familiar things.

Despite a significant number of scientific papers, an interest to the study of occasional innovations is growing every day. It is stipulated by the fact that occasionalism coining is a continuous process that requires thorough consideration.

A lot of Ukrainian and Russian linguists, namely: N. H. Babenko, M. A. Bakina, H. A. Vinokur, O. A. Habinska, L. B. Hatsalova, V. S. Himpelevich, L.I. Ploshikova and others focus their research interest on occasionalisms studies.

The relevance of the chosen topic is defined by the necessity to analyze occasional innovations in the English literary discourse and the peculiarities of their translation.

The aim of the article is to study the peculiarities of occasional innovations in English literary discourse and the ways of their translation.

This aim implies the following **tasks** of the research:

- 1) to give definition to such notions as discourse, literary discourse, occasionalism;
- 2) to determine the functions of occasionalisms and their typology, to trace the connection between the value of occasionalisms and the context;
- 3) to analyze models of the creation of occasionalisms;
- 4) to find out the main methods of translating occasional innovations.

The subject area of this study is occasional innovations, that are actualized in the studied texts. **The specific topic** of the study is English literary texts.

Determination of discourse is unclear, so this notion is used together with such terms as "language" ("discourse" – "language immersed in life"), "text", "functional style". Discourse (French. *discours*, Eng. *discourse*, from Latin. *discursus* "running back and forth, movement, cycle, conversation, talk") is the process of speech activity, way of speaking. This term has many meanings and is used in a number of sciences, the object of which directly or indirectly

© Y. Kats, S. Shulik, 2018

involves the study of language functioning, that is linguistics, literary criticism, semiotics, sociology, philosophy, anthropology and ethnology [5, p. 220].

Three main features of the discourse were emphasized: 1) in formal way – a unit of language that exceeds the volume of the sentence, 2) in the content of the plan, discourse is associated with the use of language in the social context, 3) in its organization discourse is interactive, that is, dialogic.

An important feature of a discourse is the concept dynamics, that gradually unfolds over time. The theme of discourse is its content, which is concentrated around the so-called reference concept. The theme largely relates to the social world, feelings of the speaker, his inner life and problems. Discourse analysis aims to show who controls the themes and their changes (semantic macrostructures), who determines the form and style of speech [3, p. 78].

Due to the fact that the main purpose of literary discourse is emotional-volitional and aesthetic influence on those to whom it is addressed, the main factor is its pragmatic essence. The functioning of literary discourse is impossible outside dialectical relations: writer - literary work - reader.

Literary discourse is the interaction between the writer and the reader, an attempt to change the spiritual space of a person and cause a certain emotional reaction, and draws into its sphere cultural, aesthetic, social values, knowledge of the world and the relation to reality, encyclopedic knowledge, system beliefs, ideas and feelings. Literary discourse is the embodiment of a verbal message that transmits subject-logical, aesthetic, figurative, emotional and evaluative information, united in the ideological and artistic content of the text into a single whole [6, p. 178].

An occasional innovation, that could be a word, phrases, sound combinations, syntactic compound, is something that does not correspond to the generally accepted usage, it characterizes an individual creativity, aspiration for unique self-expression and is stipulated by a specific usage context. Occasional innovations are usually inseparable from the context. It is necessary to distinguish occasionalisms from neologisms. Occasionalisms are created in language or speech in a given situation and do not extend further, neologisms are coined to name a new object or phenomenon and are meant for enriching the lexical system of the language [1, p. 78].

Three ways of occasional innovations coining are known:

1) word-formation derivation – formation of new words from the existing in language morphemes through known (usually productive) models; the most common methods of formation of occasionalisms are suffixation, prefixation, prefixation-suffixation, stem-composition, and often in combination with suffixation, stem truncation (inverse derivation), fusion and conversion;

2) semantic derivation – the process of appearance of semantic derivative meanings, co-meanings, semantic connotations;

3) borrowings from other languages or subsystems of the language – from dialects, vernacular, slang [9, p. 200].

An example of compounding, as a way of creating occasionalisms, can be *Voldemort*, where the French phrase *voldemort* (flight of death) is united in the whole, *Xenophilus Lovegood* – in the name are united such Greek stems as *xenos* – strange and *phile* – love, but also here the method of affixation is used and the suffix of Latin origin *-us* is added, which characterizes the hero as the person who loves strange speeches, *Neville Longbottom* – here stems *long* and *bottom* are united, that means that the person is not too clever, *Godric Gryffindor* – in this occasionalism the English word *griffin* and the French *d'ore* – gold are united, *Expelliarmus* – here are the English stems *expel* and *arm* with the addition of the Latin suffix *-us*, *Merpeople* – word has two stems: French *mer* – sea and British – *people* [18].

The main law of occasionalisms formation is the law of analogy. Most of occasional words are formed according to the analogy with the existing ones. The novelty of occasionalisms is achieved by creation of a new word that is synonymous to a well-known

one used in the language, which has the same root, but differs from it due to word-formation means, used in a new word [12, p. 78].

Depending on the way of occasionalisms appearance we can distinguish phonetic, lexical, semantic and grammatical occasionalisms.

An occasional innovation is one of the potent means of achieving expressiveness in English literary discourse, as its function is to make a deep impact on an addressee.

In her novel, Zedi Smith very often used created by her words – individual author's neologisms, that are not recorded in any lexicographic source, that attract attention to the original form, making reading the novel, together with other stylistic techniques and means an interesting, unforgettable "journey" in time and in the space, that causes an ironic smile, sincere smile and laugh by the reader.

For example "Straight hair. Straight straight long black sleek flickable, tossable, shakable touchable finger-through-able wind-blowable hair" [21].

In this sentence it is talking about a black teenage girl whose cherished dream is long straight hair instead of natural curls. Neologisms are *finger-through-able* and *wind-blowable* created by compounding and affixation. The humorous effect is created by the obfuscation of the suffixal morpheme *-able*, that is repeated in all adjectives used to describe the "desired" hair. The morpheme of adjectives, repeated many times, also gives the sentence a certain rhythm, which enhances the emotional effect of describing the impatience of the heroine.

Because of their individual-authorial affiliation, occasionalisms do not have and cannot have "ready" correspondences in another language. For the theory of translation, the occasional word is of great interest precisely because it requires certain cognitive efforts from the translator and non-standard translation solution. Next, we describe the stages of the process of translational of occasionalisms. When translating it is necessary to convey all the shades of meaning that the author wanted to convey to the reader, introducing into this text a particular reality [13, p. 78].

There are a number of means how to translate occasional words. These means were formed in the process of interlanguage contacts: transcription, transliteration, descriptive equivalents, calque, the creation own occasional words by the translator, or the reproduction of occasionalism, omission, the provision to existing words a new meaning. The choice of method depends on the translated word, its derivation, the way of formation.

The methods of transcription and transliteration often found in the novel by John Rowling "Harry Potter": *quidditch, squat, squig, squig*, and many others [18].

Transcription and transliteration are also used in the novel by Terry Pratchett "Moving Pictures": *How does the monster Tshup Aklathep, Infernal Star Toad with a Million Young, torture its victims to death? Яким тортурам чудовисько Шуп Акланет, Інфернальна Зоряна Жаба з Мільйоном Жабят зазвичай піддає свої жертви?* [20].

L. K. Latyshev observes that calque is characterized by a high degree of "mechanistic", and what about the degree of disclosure of the phenomenon described by this method, it depends on how the internal form of the nonequivalent vocabulary reflects its value [14, p. 79].

Proceeding from this, we can make a conclusion that when creating a calque it is important to take into account the formal component of the word, as well as the way in which the original occasionalism was created.

Many examples of the usage of calque technique can be found in the translation of George Orwell's novel "1984":

Blackwhite – білочорний,
Thoughtcrime – думкозлочин,
Thoughtcriminal – думкозлочинець,
Telescreen – телекран (замість існуючого в українській мові слова «телекран»
вводиться оказіоналізм),
Unperson – неособистість,
Memory hole – гніздо пам'яті,
Thought Police – поліція думки,

*Doublethink – дводумка,
Oldthink – стародумець* [17].

Although the word-coinage equivalents "suffer" from literalism, conciseness and potential terminology make them attractive for translators.

The method of omission does not carry expressiveness, as occasionalisms simply throw out. This is why translators try to avoid this method.

But translators of J. Joyce's novel "Ulysses" used this method to convey the content of text that contains occasionalisms. These words were omitted: *whowhat, bubblyocular, buybull, sackragman, bloodwart, alrightness* [19].

During translating the literary work from one language to another, we must also take into account those tasks of artistic expression, that are solved by writers through occasionalism.

Conclusion: like all new phenomena, occasionalisms attract the reader's attention, influence a recipient's subconsciousness. They are the response to changes in all key spheres, namely in: society, politics, culture, sports, etc. All these spheres of life are directly reflected in the language.

Only a competent translator will be able to translate occasional innovations accurately. The complexity of the translation process lies in the fact that the translator deals with not only one content, but with a few contents, that are more subjective than objective. When translating occasional innovations it is very important to find out the exact meaning of a particular word, and its absence in the dictionaries is not an obstacle for translation. In addition, the practice of translation makes the largest contribution to the replenishment of vocabulary of the language.

The **prospects** of the research we see in thorough study of occasional innovations in the advertising or Internet discourse.

ПЕРЕКЛАД ОКАЗІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ В АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ

*Ю. В. Кац, канд. філол. наук, доцент;
С. М. Шулік, студентка
Сумський державний університет,
вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна
E-mail: juliakatz@ukr.net*

Стаття присвячена вивченню okazіональних іновацій в англomовному художньому дискурсі та способів їх перекладу. Було з'ясовано, що тексти художнього дискурсу є одними з найбагатіших джерел okazіональних іновацій. Проведене дослідження визначає особливості функціонування okazіоналізмів, їх неподільність з контекстом, існування в мовленні в певній мовленнєвій ситуації, обмеженість поширення. Було визначено способи утворення okazіональних іновацій, причини їх появи.

Також у статті досліджено основні способи перекладу okazіональних іновацій та фактори, що впливають на передачу їх з однієї мови на іншу.

Ключові слова: *okazіональні іновації, англomовний художній дискурс, способи перекладу, словотворча деривація.*

ПЕРЕВОД ОККАЗИОНАЛЬНЫХ ИННОВАЦИЙ В АНГЛОЯЗЫЧНОМ ХУДОЖЕСТВЕННОМ ДИСКУРСЕ

*Ю. В. Кац, канд. филол. наук, доцент;
С. М. Шулик, студентка,
Сумский государственный университет,
Римского-Корсакова, 2, г. Сумы, 40007, Украина,
E-mail: juliakatz@ukr.net*

Статья посвящена изучению okazіональных иноваций в англomовном художественном дискурсе и способов их перевода. Было выяснено, что тексты художественного дискурса являются одними из самых богатых источников okazіональных иноваций. В процессе исследования были определены особенности функционирования okazіонализмов, их неотделимость от контекста, существование в речи в данной речевой ситуации, ограниченность дальнейшего использования. Были определены способы образования okazіональных иноваций, причины их появления.

Також в статті досліджені основні способи переведення окказіональних інновацій і фактори, які впливають на передачу їх з одного мови на іншу.

Ключові слова: окказіональні інновації, англоязычний художественний дискурс, способи переведення, словообразовательна деривація.

REFERENCES

1. Azarova L. E. (1998). Occasional nouns, formed by the method of compounding, in the poetic speech by L. Martynov. *Russian philology: Ukr. vestnik*. Kharkiv, p. 3-7.
2. Babenko N. G. (1997). *Occasional in the literary text. Structural-semantic analysis: Textbook*. Kaliningrad, 56 p.
3. Baranov A. N. (2001). *Introduction to Applied Linguistics*. Moscow: Editorial URSS, 2001. 360 p.
4. Barhudarov L. S. (1975). *Language and Translation (General and Private Translation Theory Questions)*. Moscow: International relations, 350 c.
5. Bordotko V. G. (2006). *Principles of the formation of discourse: From psycholinguistics to linguistics*. Moscow: KomKniga, 288 p.
6. Wittgenstein L. (1995). *Tractatus Logico-Philosophicus; Philosophical studies*. Kyiv.: Fundamentals, 311 p.
7. Hausenblas K. (1978). About the characterization and classification of linguistic works. *New in foreign linguistics*. K. Hausenblas. Moscow: Progress, p. 57 - 78.
8. Gnatyuk, A. D. (1984). *Means of creation the expression and its intensification in newspaper-magazine genres (based on the material of the modern press)*. Kiev, 199 p.
9. Goncharova T. Y., Bilan A. V. (2010). Occasional word and context. *Collection of scientific works of the Military Institute of the Kyiv National Taras Shevchenko University*. Kyiv, pp. 199 - 206.
10. Zemskaya, E. A. (1995). Language as a mirror of the present (word-formation notes). *Philological collection (to the 100th anniversary of the birth of academician V. V. Vinogradov)*. Moscow: Institution of Russian Language РАН, pp. 154 - 163.
11. Zernetska O. V. (1993). *New means of mass communication*. Kyiv, pp. 140 - 152.
12. Komissarov V. N. (1990). *Theory of translation (linguistic aspects): Textbook for institutions and faculties of foreign languages*. Moscow: Vyssh. Shk., 253 p.
13. Kopylenko O. L. (1991). *The power of information*. Kyiv, 108 p.
14. Latyshev L. K. (2001). *Technology of translation. Training manual for the preparation of translators (with German language)*. Moscow: NVI-Thesaurus, 279 p.
15. Lopatin V. V. (2001). *Birth of the word: neologisms and occasional formations*. Moscow, 2001. 152 p.
16. Lykov A. G. (2001). *Contemporary Russian lexicology (Russian Occasional Word)*. Moscow, 198 p.
17. *George Orwell "1984"*. - URL: <https://ebooks.adelaide.edu.au/o/orwell/george/o79n/contents.html>.
18. Joanne Rowling "Harry Potter And the Philosopher's Stone". URL <https://www.readanybook.com/ebook/harry-potter-and-the-philosophers-stone-565431>.
19. Joyce James "Ulysses". - URL: <http://www.gutenberg.org/ebooks/4300>.
20. Terry Pratchett. *Moving Pictures*. - URL: https://www.goodreads.com/book/show/34510.Moving_Pictures.
21. Zadie Smith. *White Teeth*. - URL: https://www.goodreads.com/book/show/3711.White_Teeth.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азарова Л. Е. Окказіональні імена іменнік, утворені способом складання, в поетическій мові Л. Мартынова // Русская філологія: Укр. вестник. / Л. Е. Азарова. – Харків, 1998. – С. 3–7.
2. Бабенко Н. Г. Окказіональне в художественному тексті. Структурно-семантичний аналіз: Учебне посібник / Н. Г. Бабенко. – Калінінград, 1997. – 56 с.
3. Баранов А. Н. Введення в прикладну лінгвістику / А. Н. Баранов. – М.: Едиториал УРСС, 2001. – 360 с.
4. Бархударов Л. С. Мова і переклад (Вопросы общей и частной теории перевода) / Л. С. Бархударов. – М.: Міжнародні відносини, 1975. – 350 с.
5. Борботько В. Г. Принципи формування дискурсу: Від психолінгвістики до лінгвосинергетики. / В. Г. Борботько. – М.: КомКніга, 2006. – 288 с.
6. Вітгенштайн Л. Tractatus Logico-Philosophicus; Філософські дослідження. - К.: Основи, 1995. – 311 с.
7. Гаусенблас К. Про характеристику та класифікації мовних творів // Нове в зарубіжній лінгвістиці. – М.: Прогрес, 1978. – Вып. 8. – С. 57 - 78.
8. Гнатюк А. Д. Средства создания экспрессии и её интенсификация в газетно-журнальных жанрах (на материале современной прессы) / А. Д. Гнатюк. – Киев, 1984. – 199 с.
9. Гончарова Т. Є. Окказіональне слово і контекст // Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. / Т. Є. Гончарова, А. В. Білан. – К., 2010. – С. 199–206.
10. Земская Е. А. Мова як дзеркало сучасності (словообразовательні замітки) / Е. А. Земская // Філологічний збірник (к 100-літтю со дня народження акад. В.В. Виноградова) / Отв. ред. М. В. Ляпон. – М.: Ін-т рус. яз. РАН, 1995. – С. 154 - 163.
11. Зернецька О. В. Нові засоби масової комунікації. / О. В. Зернецька. – К., 1993. – С. 140–152.
12. Комиссаров В.Н. Теорія перекладу (лінгвістическі аспекти): Учеб. для ін-тів і фак. иностр. яз. / В.Н. Комиссаров. – М.: Высш. шк., 1990. – 253 с.

13. Копиленко О. Л. Влада інформації / О. Л. Копиленко. – К., 1991. – 108 с.
14. Латышев Л. К. Технология перевода. Учебное пособие по подготовке переводчиков (с немецким языком) / Л. К. Латышев. – М.: НВИ-Тезаурус, 2001. – 279 с.
15. Лопатин В. В. Рождение слова: неологизмы и окказиональные образования / В. В. Лопатин. – М., 2001. – 152 с.
16. Лыков А. Г. Современная русская лексикология (русское окказиональное слово) / А. Г. Лыков. – М., 2001. – 198 с.
17. George Orwell "1984" [Электронный ресурс]. – URL : <https://ebooks.adelaide.edu.au/o/orwell/george/o79n/contents.html>.
18. Joanne Rowling "Harry Potter And the Philosopher's Stone" [Электронный ресурс]. – URL: <https://www.readanybook.com/ebook/harry-potter-and-the-philosophers-stone-565431>.
19. Joyce James "Ulysses" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.gutenberg.org/ebooks/4300>.
20. Terry Pratchett "Moving Pictures" [Электронный ресурс]. – URL: https://www.goodreads.com/book/show/34510.Moving_Pictures.
21. Zadie Smith "White Teeth" [Электронный ресурс]. – URL: https://www.goodreads.com/book/show/3711.White_Teeth.

Received: 20 January, 2018

COMMUNICATIVE BEHAVIOR: GENDER ASPECT

I. Kobyakova, PhD in Philology, Professor

<https://orcid.org/0000-0002-9505-2502>

Sumy State University,

2, Rymkoho-Korsakova St., Sumy, 40007, Ukraine

E-mail: i.kobyakova@gf.sumdu.edu.ua

The subject matter of the article is being worded in the very title of it. The article in question focuses upon the communicative behavior of men and women in the similar situations. The gender categories are considered in the terms of emotionality and verbal behavior. The objectives, methods, aims, scholars reviews are noted herein. Emphasized are the ideas of dominant ideas of differences between male and female in communicative behavior. Language modus is of the common information of ethnic groups. The gender differences do not eliminate the right to the words and their functions. Men and women speak one language, they make one team and go together but apart. The aim of the article is to study the communication behavior (gender aspect). The peculiarities of the children upbringing follow the social traditions. Great attention is being paid to the lexicon of the people's behavior and emotionality into that. The conclusion arrived at the article is that cardinal differences work by complex biological, social, emotional behavior and psychological factors. Nowadays gender studies play the significant role in the humane and inhumane disciplines.

Key words: *communicative behavior, men and female, gender aspects, emotionality, information, verbal behavior, linguo-cognitive approach.*

[https://doi.org/10.21272/Ftrk.2018.10\(3\)-08](https://doi.org/10.21272/Ftrk.2018.10(3)-08)

Introduction: The relevant study of gender problem is available in the works by M. Gorodnikova, D. Dobrovolskiy, V. Zhelvis, A. Zemskaya, F. Kirylina, M. Kitaygorodskaya, G. Connel, G. Lansdall, D. Tannen, B. L. Worfa, I. Khaleev and others [1, 134]. A. Hororshko deals with the problem of male and female literary speeches, peculiarities of the associative behavior and the structural-semantic designs of informative blocks [2, 100]. A. Burukina pays attention to the gender aspects of translation [3, 101]. A. Sternin shares this topic. The biological reasons aren't left either. The «two cultures» theory is termed as rapport and report. In metasign paradigm this approaches are nominated as andocentric and hipocentric, due to which men are less talkative, but more informative; the girls are talkers (lovely, small talkers) [4, 510]. Men hide their feelings, they are calm, courageous, quiet in the contrast with women, the latter are modest, timid, not courageous, not informative either.

Scientific picture of gender saga correlates with eyewitnesses the late eighties of the XX century. K. Opperman and E. Webster emphasized the gender status who look for accentuation, affinity for communicative security of the interlocutors [5, 19]. A. Linke analyzed lexicon differences of both: women think sex harmonization and minimization of differences. Men prefer independence in conversation. Women prefer diminutive, pleasing units: they look for general consensus and interaction. Men are conflict oriented, their position is always right [6, 34]. Men conduct conversation, women let it go, establishing close relationship with partners. Topics discussions are also different with men and women. Men are fans of football, politics, nonlinear problems, business, travelling; women prefer private affairs, small talks, domestic matters, childcare, housekeeping. Grammar differences are not great. Choice of words matters much. Women like bright words, subjunctive mood, indirect statements, evaluative adjectives, uninformative units, shy and passive style of self-expression. Cf.: *perhaps it seems to me, maybe, from my point of view, I feel, I hope, I think, I believe me thinks.*

© I. Kobyakova, 2018

Gender items become proverbial with interlocutors [7, 45]. They make the heart of many picturesque paradoxes of type *she lost her heart and a necklace, a devil of a woman, horribly beautiful woman, a giant of a woman, a woman of a pocket size, a woman is at once, the serpent, the apple and bellyache; she can make at once a cake, a salad and a tragedy; she can do hair, wishes, her best, one's room and what not*. Cf.: Ukr.: *їде доу і студент додому, н'ю каву з сахаром та з жінкою, любив козак дівчину і з сиром пироги*.

Linguogenderology as a science deals with the categories of male, female and neutral taxonomy which are not formalized. Exceptions are made by units *actress, heroin*. Social, linguistic and cultural attributes are different with macrosystems [8, 57]. Gender criteria work wonders in the linguistic endozones. Gender comparability starts in dichotomy *man : woman*. The priority works with *man*: it came to be a suffix in derivatives in positions *postman, salesman, statesman, gentleman, sportsmanship, girlsmanship and showmanship*.

Ethnic group of men and women are onelanguaged. The gender saga is an English phenomenon. It works idiomatic. The preference is given to andocentric tendency. The opposite tendency is that of hipocentric type (female). They compete and make a kind of philological battle. Centuries old is the idea of the andocentric type. That is vivid in correlation *men :: women*. The alike diversity works with synonyms. Cf.: *beautiful* (women), *handsome* (men). Semantic motivation thus works with many a synonym.

Subject matter of the topic consists in the very communicative behavior of men and women in similar situations with distinctions in the word coding. There work different professional actions with male and female [9, 21]. The dimension of their lexicon is verified by social, psychological, cognitive, cultural, linguistic and demographic modi. Men and women's speech (including communicative behavior) reflexes the gender, differences and identities. Some scientific experts assume that women act more humane, polite, emphatic and lovely in a rapport stereotype. Men act in report type – informative in their speech, position – centered, aggressive and abrupt into that. Their gender collocations are diverse in lexicon [10, 32]. The word *men* is highly picturesque in its epidigmatic and functional designs. This word is used for artifacts and living beings. Cf.: *the man before a mast* (sailor), *men in the blue* (policemen), *men of letters* (writers), *many men* (people “he + she”); *men may meet, mountains never, all men are mental, a man of war – ship, outer man – costume, low men – legs, ironman –dollar* [11].

Results of the research: *Women* are not so prolific, but open to semantic deviation. Cf.: *the old woman is picking her geese* – “it is heavily raining”; *necessary woman* – “housekeeper”; *to play the woman* – “womanish man”.

Proverbs work wonders with «he + she» semantic charge. Cf.:

<i>Every man has a fool in his sleeve</i>	Нема чоловіка без вади
<i>Every man has his hobby horse</i>	У кожного своя примха
<i>Every man has his price</i>	Кожного можна купити
<i>Every man has his weak side</i>	У кожного свої слабкості

Some proverbs make work for both andocentric and hipocentric types, grammar gender is expressed by *he who* or *who*. Cf.: *He who pleased everybody died before he was born. He who keeps company with the wolf will learn to howl. Who has never tasted bitter know not what is sweet*. Lexical gender may be expressed or not [12]. The latter implies «he + she». Cf.: *Men are not to be measured by inches. The customer is always right* [13].

Both men and women portray each other in their own inherent stereotypes. Cf.: *women are decorative, sex. They represent the triumph of matter over mind, just as men represent the triumph of mind over morals* (O. Wilde). *When a man acts he is a puppet. When he describes – he is a poet. A woman fondest is to be weighted and found wanting* (W. Winchell) [14].

Zeugmatic and paradoxical references look ironical, unexpected, illogical, enigmatic in their battles on the space of nominative (1) and communicative (2) units. Cf.: 1) *to make one's coffee and a progress; to make a fuss and a date; to put on a kettle, a dress, a smile and an air*; 2) *diamonds are girl's best friends; all women like their mothers that is their tragedy; it is good girls who keep diaries, the bad look girls never have the time; a nice man*

is a man of nasty ideas (J. Swift); *conscience is a mother-in-law, whose visit never ends; a very much-married man is the herb of the Universe* (G. Mencken).

Conclusions. Gender concept is multidimensional. Alongside with biological features it is known for different charges – mental, anthropocentric, social, cultural, cognitive, linguistic, wordcentric and textocentric. Gender problem works on with its gaps, gains and goals. One should remember this and keep topic fresh and perspective.

КОМУНІКАТИВНА ПОВЕДІНКА: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ

Кобякова І. К., канд. філол. наук, професор,
<https://orcid.org/0000-0002-9505-2502>
Сумський державний університет
вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007
E-mail: i.kobyakova@gf.sumdu.edu.ua

Об'єкт статті номінується у заголовку роботи (комунікативна поведінка), предметом є ретатичне уточнення (гендерний вимір). За результатами останнього виявляються основні атрибути комунікативної поведінки. Це – емоційність та вербальна поведінка. Зазначені величини у роботі осмислюються на матеріалі домінуючих складових – лем та алонімів – шляхом дименціонального виміру. Спрацьовують релевантні комплексні методологічні прийоми та засоби. Використовується лексикографічний дискурс, словникові складові англійської та української мов. Має місце огляд літератури з релевантних питань. Актуальність роботи, її зміст, новизна, висновки, перспектива подальшого творчого пошуку подаються в роботі.

Ключові слова: комунікативна поведінка, чоловік та жінка, гендерний модус, емоційність, інформація, вербальна поведінка, лінгво-когнітивний підхід.

КОМУНІКАТИВНОЕ ПОВЕДЕНИЕ: ГЕНДЕРНЫЙ АСПЕКТ

Кобякова И. К., канд. филол. наук, профессор,
<https://orcid.org/0000-0002-9505-2502>
Сумский государственный университет
ул. Римского-Корсакова, 2, г. Сумы, 40007
E-mail: i.kobyakova@gf.sumdu.edu.ua

Объект исследования (коммуникативное поведение) и его предмет (гендерный аспект) реализуются на материале метазнаков лексикографического дискурса английского и украинского языков. Эмпатируется внимание на грамматической категории рода. Дименциональное измерение осуществляется на материале номинативных и коммуникативных единиц гендерной парадигмы в английском и украинском языках. Применяется онтогносеологический прием осмысления композитов составляющих словарные статьи (лем и аллонимов) гендерной парадигмы. Актуальность темы, новизна, топикальность, валоративность и методологическое обоснование являются неотъемлемыми блоками творческого поиска.

Ключевые слова: коммуникативное поведение, мужчина и женщина, гендерный аспект, эмоциональность, информация, вербальное поведение, лингвокогнитивный подход.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кобякова І. К. Лінгво-комунікативні аспекти тендерних конструктивів (в англомовних фразеологізмах) / І. К. Кобякова, А. В. Гема // Вісник Сумського державного університету. Серія Філологічні науки. – Суми : вид-во СумДУ, 2007. – №2. – С. 133-138. – URL: <http://tractatus.sumdu.edu.ua/Arhiv/2007-1/25.pdf>
2. Горошко О. І. Гендерно маркована лексика / О. І. Горошко, Н. М. Галунова // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серія «Філологія». – 2006. – Т. 19. – № 2. – С. 99–102.
3. Burukyna O.A. Gender aspect of translation / O. A. Burukyna // Gender as an intrigue of cognition: Sat. Art. – М. : Rudomino, 2000. – P. 99 – 107.
4. Horoshko E.I. Gender issues in linguistics / E. I. Horoshko // Introduction to gender studies: in 2 parts: Proc. essay [under. Ed. I. Zhrebkina]. – Part 1. – Kharkiv : ХЦГБІ; St. Petersburg : Aleteyya, 2001. – P. 508–542.
5. Oppermann K., Weber E. Frauensprache Mannersprache – Die verschiedenen Kommunikationsstile von Mannern und Frauen. – Zurich: Orell Fussli, 1995. – 197 S.
6. Linke A. Studienbuch Linguistik / A. Linke, M. Nussnaumer, P. R. Portmann. – Tybingen: Max Niemeyer Verlag, 1996. – 334 p.
7. Peyer A., Groth R. Sprache und Geschlecht / Studienbibliographie Sprachwissenschaft. – Heidelberg: Groos, 1995. – 215 S.
8. Weigel S. Das Weibliche als Metapher 'des Metonymischen: Kritische Überlegungen zur Konstitution des Weiblichen als Verfahren oder Schreibweise / Frauensprache – Frauenliteratur. Filr und Wider einer

- Psychoanalyse literarischer Werke / Inge Stephan, Carl Pietzcker (Hrsg.). – Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1986. – S. 56–74.
9. Tannen D. *You Just Don't Understand: Women and Men in Conversation*. – Ballantine, 1990. – 204 p.
 10. Tannen D. *Gender and Discourse*. – Oxford University Press, 1996. – 234p.
 11. NTC's American Idioms Dictionary by Richard A. Spears. – Jersey City, NJ USA. – 389 p.
 12. Bidenko L., Bespalova G. (2017). Implementing Audio-Lingual Method to Teaching Ukrainian as A Foreign Language at The Initial Stage *Advanced Education*, 2017, Issue 7, S. 23–27. DOI: 10.20535/2410-8286.82711
 13. Spender Dale. *Man Made Language*. – London: Routledge and Kegan Paul, 1980. – 278 p.
 14. Lakoff R. *Language and Women's Place*. – New York: Harper & Row, 1975. – 168 p.

REFERENCES

1. Kobyakova, I.K., Gema, A.V. (2007). Lingvocommunicative aspects of gender constructs (in English phraseological units). *SSU Visnyk. Series of Philology.* №2, 133-138. – URL: <http://tractatus.sumdu.edu.ua/Arhiv/2007-1/25.pdf>
2. Goroshko, O. I. (2006). Henderno markovana leksika [Gender marked vocabulary]. *Uchenyye zapiski Tavricheskogo natsionalnogo universiteta im. V. I. Vernadskogo*, 19(2), 99–102. .
3. Burukyna, O. A. (2000). Gender aspect of translation. *Gender as an intrigue of cognition: (99 – 107)*. Sat. Art. – M.: Rudominio.
4. Horoshko, E.I. (2001). Gender issues in linguistics. [Introduction to gender studies: in 2 parts: Proc. Essay]. In I. Zhrebkina (Ed.). (pp. 508–542). Kharkiv : Aleteyya.
5. Oppermann, K., Weber, E. (1995). *Frauensprache Mannersprache*. [Die verschiedenen Kommunikationsstile von Männern und Frauen]. Zurich: Orell Fussli.
6. Linke, A. (1996). *Studienbuch Linguistik*. Tybingen: Max Niemeyer Verlag.
7. Peyer, A., Groth, R. (1995). *Sprache und Geschlecht* [Studienbibliographie Sprachwissenschaft]. Heidelberg : Groos.
8. Weigel, S. (1986). Das Weibliche als Metapher 'des Metonymischen: Kritische Überlegungen zur Konstitution des Weiblichen als Verfahren oder Schreibweise. *Frauensprache - Frauenliteratur. Filr und Wider einer Psychoanalyse literarischer Werke*. In Inge Stephan, Carl Pietzcker (Ed.). (pp. 56–74). Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
9. Tannen, D. (1990). *You Just Don't Understand: Women and Men in Conversation*. Ballantine.
10. Tannen, D. (1996). *Gender and Discourse*. Oxford University Press. - 234p.
11. NTC's American Idioms Dictionary by Richard A. Spears. - Jersey City, NJ USA. – 389 p.
12. Bidenko, L., Ganna Bespalova, G. (2017). Implementing Audio-Lingual Method to Teaching Ukrainian as A Foreign Language at The Initial Stage *Advanced Education*. 2017, Issue 7, (pp. 23-27). DOI: 10.20535/2410-8286.82711.
13. Spender, D (1980). *Man Made Language*. – London: Routledge and Kegan Paul.
14. Lakoff, R. (1975). *Language and Women's Place*. – New York: Harper & Row.

Received: 18 September, 2018

ДИМЕНЗІОНАЛЬНЕ ВИМІРЮВАННЯ МЕТАЗНАКІВ АНГЛОМОВНОГО ТА УКРАЇНОМОВНОГО ДИСКУРСІВ

Швачко С.О., д-р філол.наук, професор,
ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2119-1884>
Сумський державний університет
вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007
E-mail: s.shvachko@ifsk.sumdu.edu.ua

У роботі аналізуються природа димензійального вимірювання (об'єкт дослідження) на матеріалі метазнаків лакуарності англійської та української мов(предмет дослідження). Комплексне дослідження детерміноване природою об'єкту, гносеологічно-синкретичним аналізом. Топікальність теми є інноваційною та ургентною з огляду на методологічне осмислення об'єкта та творчі інтенції. В роботі звертається увага на дієвості компаративного аналізу, порушується питання дуальності проблеми Ніцо (лінгвістичний та філософський аспекти). Розглядається перспектива творчого пошуку.

Перспективи дослідження вбачаємо в подальшій динаміці лакунології, осмисленні її досягнень, підготовці дидактичних завдань з релевантних проблем, створенні тлумачних словників метазнаків лакунології, а також проблем, успіхів та перспектив реферованого тону (Gaps, Gains and Goals).

Ключові слова: лакунікон, димензійальне вимірювання, проблема Ніцо, англійська та українська мови, онтогносеологічний аналіз.

[https://doi.org/10.21272/Ftrk.2018.10\(3\)-09](https://doi.org/10.21272/Ftrk.2018.10(3)-09)

Дослідження передбачає димензійальний вимір (ДВ) метазнаків лакуарності (об'єкт дослідження) на матеріалі словникових статей лексикографічного дискурсу корелюючих мов – англійської та української (предмет дослідження). Новизну творчого пошуку верифікують ознаки об'єкту, його топікальність та методологічна обґрунтованість. **Матеріалом** дослідження слугують аутентичні словники задіяних мов, на основі яких з'являється патерн лексико-семантичного поля лакуарності (ЛСПЛ). Глобальна структура лакун семантизується чинним лінгвокогнітивним досвідом носіїв мови. Поверхнева структура лакун фізично відсутня, тому вони називаються безеквівалентною лексикою. **Актуальність** роботи визначається категоризацією та концептуалізацією, процесами внутрішньомовної і зовнішньомовної ендозон, а також – зростаючим інтересом учених до вічної проблеми буття/небуття. Актуальність роботи обумовлюється топікальністю діючих теорій термінологізації та детермінологізації, процесів конвергенції та дивергенції, та результатами ДВ. Методичне забезпечення реалізується в режимі діючих загальних законів діалектики, а також спеціальними лінгвістичними методиками. **Наукова новизна** роботи проявляється в мовно-семіотичній, мовленнєво-комунікативній та когнітивно-синергетичній ендозонах [3]. **Мета роботи** полягає у виявленні ознак метазнаків-лакун, яка об'єктивує наступні завдання:

- виявлення корпусу метазнаків ЛСПЛ;
- формалізація семантичної дистанції між складниками зазначеного поля;
- моделювання патернів тлумачення епідигматичної функції.

Емпіричний матеріал представлений в роботі англійськими та українськими аутентичними словниками: Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English (D₁) [9], New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language (D₂) [8], Longman Dictionary of English Language and Culture (D₃) [7], Словник української мови (Сл₁) [4] та Англійський та український семантико-словотворчий словник (Сл₂) [1]. D₁ представляє британсько-англійський варіант мови, D₂ та D₃ – американсько-

© Швачко С.О., 2018